

2019

„Nejlepší projekt prevence kriminality na místní úrovni“

Prosím, uveďte stručně a výstižně následující údaje (v rozsahu cca 2 – 3 stránky).

1. Uveďte název a předkladatele projektu a realizátora (kontaktní údaje).

Název projektu: Končím první stupeň, už si poradím a budu pomáhat Policie České republiky, Krajské ředitelství policie kraje Vysočina mjr. JUDr. Dana Čírtková, oddělení tisku a prevence, 725 375 094, dana.cirtkova@pcr.cz
--

2. Stručně projekt popište a vysvětlete jeho hlavní a dílčí cíl(e).

Projekt byl v době svého vzniku zaměřený na žáky 5. tříd základních škol, cílem je kompletní shrnutí bezpečného chování a hlavně praktické vyzkoušení daných situací. Program je zaměřený také na motivaci dětí k oznamování protiprávního jednání, kontakt s podezřelými osobami a nalezení nebezpečných věcí s důrazem na to, jak postupovat, co a komu sdělit, čeho si všimnout a čeho se vyvarovat. Projekt má tři základní bloky, modelové situace, práce s kartami s kreslenými příběhy a praktické vyzkoušení snímání a zajišťování kriminalistických stop, ve všech případech se do programu přímo zapojují děti.

V současné době je projekt (vždy v části vhodné pro danou třídu) realizován v rámci celého prvního stupně základních škol. Program projektu je velmi kreativní a lze ho přizpůsobit doslova „na míru“ dané třídě. U prvňáčků je využívána nejvíce práce s kartami a přidává se hravá modelová situace – ztracení v lese. Se zvyšujícím se věkem dětí ubývá práce s příběhy na kartách a přibývá více modelových situací, přičemž v páté třídě už je program složen jen z modelových situací. Projekt je pro děti velmi zajímavý, jejich zapojení do aktivit je vždy maximální a program udrží po celou dobu jejich pozornost. Je srozumitelný a přijatelný i pro děti ve speciálních školách.

Modelové situace: Před nebo po každé modelové situaci (pokud je to vhodné tak v obou případech) se s dětmi probírá prevence v dané oblasti a policista jim předá potřebné informace.

1) téma - sprejer poškozuj zeď budovy, přivolání policie (Jeden policista si na sebe obleče mikinu s kapucí a vezme si sprej, druhý policista vybere žáka, kterému předá dětský mobilní telefon a slovně navodí situaci. Maskovaný policista – sprejer – projde třídou k tabuli, simuluje sprejování a začne čmárat křídou na tabuli. Žák volá na policii a oznamuje trestný čin druhému policistovi, který s ním mluví, poté tento policista sprejera zadrží, včetně výzvy, prohlídky a simulovaného odvedení na policii s konstatováním čeho se dopustil.)

2) téma – oslovení neznámým řidičem (Jeden policista vybírá dvě děti, mezitím se druhý policista zamaskuje mikinou, parukou, slunečními brýlemi a šátkem. Před tabulí je židle, na kterou si zamaskovaný policista sedne a simuluje jízdu vozidlem, osloví děti a sděluje jim informace ke své osobě, odkud a kam jede, jaké má vozidlo, že zabloudil a potřebuje poradit směr. Když s nimi naváže hovor, začne jedno z dětí přesvědčovat, ať si sedne k němu do auta a směr mu samo ukáže, s tím, že za to dostane odměnu, v té době do situace vstoupí druhý policista a děti se zeptá, co se děje. Řidič okamžitě místo opouští a policista od dětí zjišťuje popis celé situace, popis řidiče a další informace, které si děti z jeho slov zapamatovaly.)

3) téma - nabízení počítačových her (Policista si na sebe obleče mikinu a vezme si počítačové hry. Jedno z dětí po slovním navození situace, tak zamaskovaný policista osloví a nabídne mu možnost hraní počítačových her a získání hodnotných věcí, pokud půjde dítě s ním)

4) téma - šikana (Situace předvádějí jen oba policisté se zapojením celé třídy. Nejdřív jeden z policistů přijde k nějaké lavici a požádá žáka o půjčení tužky, druhý policista oblečený v mikině, do té doby sedící mezi dětmi, tohoto žáka odrazuje s tím, že to nemá dělat,

protože jinak s ním nebudou ostatní kamarádit. Plynule poté navazuje situace, kdy nahlas policista upozorňuje celou třídu, že ten druhý nemá značkové oblečení a není dostatečně „in“. Hned pokračuje třetí situace, která probíhá v prostoru před tabulí, kdy je po druhém s větším důrazem požadováno vydání svačiny a případně peněz či mobilního telefonu.

5) téma – nález nebezpečného předmětu (V prostoru před tabulí se na podlahu položí maketa střelné zbraně a vystřelené nábojnice. Jedno z dětí dostane dětský telefon a oznamuje nález nebezpečných věcí policistovi, který s ním přímo komunikuje, policista zdůrazňuje nebezpečnost věcí. Druhý policista na místo přijde, ptá se dítěte na okolnosti nálezu a zbraň za pomoci rukavic zajišťuje.)

6) téma – ztracení v lese (Jeden z policistů se obleče do mikiny a navodí situaci, že je vzdálený příbuzný jednoho z žáků. Společně pak hrají, že jedou na houby do lesa, kde míjejí hájovnu (simulována vyrobenou maketou). Při další procházce, ale policista dítěti sděluje, že si zapomněl v zaparkovaném vozidle klíčky, předá mu svůj mobilní telefon, z místa odchází a poučí dítě, ať počká, že hned přijde. Poté se jen dodá, že se příbuzný dlouho nevrací a dítě přivolává pomoc telefonem. Důraz je kladen na vnímání svého okolí, míst, kde se pohybují, a popsání bodů – hájovny- které pátrání značně urychlí.)

7) téma – neznámá osoba „za dveřmi“, tabule (Vybere se žák, u kterého známe křestní jméno jeho a jednoho z rodičů. Policista stojí za křídlem tabule, na druhé straně je dítě. Navodí se situace, že je dítě doma samotné. Policista na druhé straně tabule simuluje klepání na dveře a dítěti hovorem sděluje, že je kamarád rodiče, který ho poslal dítě vyzvednout a odvézt, využívá přitom znalostí křestních jmen. Po této modelové situaci policisté zavedou preventivní výklad na rizikové chování v on-line prostředí, kde o sobě většina lidí zveřejňuje osobní a citlivé údaje, které pak mohou být zneužity.)

Lze předpokládat, že situace, které děti přímo vidí nebo se do nich zapojí, se lépe a hlouběji zapíší do jejich povědomí. Dále jsou včas seznámeni s tím, že protiprávní jednání, kterého se stanou svědky, nelze tolerovat a je správné ho oznamovat. Nebudou pak mít takové rozpaky se na linky tísňového volání obrátit a lépe také vyhodnotí, kdy už by tak měly učinit.

Práce s kartami:

Na magnetickou desku se nejprve umístí dvě karty, které navodí situaci, pak se přidají další čtyři s řešením, které vede ke špatnému konci, a po vysvětlení děti karty změní na správné řešení.

1) téma: nebezpečné předměty doma

2) téma: mladší sourozenec, o kterého jsem se měl postarat, se ztratil ve městě

3) téma: jsem sám doma a někdo zvoní

Kriminalistická technika:

Děti si vyzkouší snímání a zajišťování kriminalistických stop v oblasti daktyloskopie a trasologie. Také tato část v sobě nese preventivní charakter. I děti se mohou dopouštět protiprávního jednání, ať se již jedná o drobné krádeže v obchodech nebo peněz doma, konfrontování s metodami zajišťování a vyhodnocování kriminalistických stop má i preventivní účinek.

Preventivní bloček

Na závěr děti dostávají bloček, kde jsou všechny probrané oblasti zachyceny. Každé téma má kromě obrázku i rýmovačku, která je snadno zapamatovatelná a obsahuje důležité preventivní informace.

3. Které subjekty jsou zapojeny do realizace projektu? Jaká je jejich úloha v rámci projektu?

Do projektu je zapojena Policie České republiky. Realizaci projektu zajišťují policisté Krajského ředitelství policie kraje Vysočina, oddělení tisku a prevence.

4. Časové rozvržení projektu. Jedná se o projekt jednorázový či víceletý? Předpokládá se jeho pokračování i v budoucnosti?

Realizace projektu probíhá bez omezení po celou dobu školního roku. Jako pilotní byl projekt poprvé realizován ve školním roce 2017/2018, v dalších letech se na území Kraje Vysočina s projektem pokračuje a s jeho realizací se počítá i v dalších letech

5. Vyhodnocení projektu. Jaký způsob měření/hodnocení dopadů/přínosů projektů jste zapracovali do vašich plánů? Jaké konkrétní dopady/přínosy měl realizovaný projekt? Nakolik projekt dosáhl/přiblížil se stanoveným cílům (statistiky, evaluace dopadů na cílovou skupinu, snížení určitého typu kriminality, zvýšení pocitu bezpečí, dopad na preventivní chování apod.)?

Projekt je realizován na základních školách a tento druh prevence přispívá k ochraně dětí jako zvláště zranitelných obětí trestných činů, a to díky tomu, že si děti v modelových situacích vyzkoušejí situace, ve kterých mohou být v ohrožení. Zvyšuje jejich informovanost a motivuje je k aktivnímu přístupu k zajištění vlastní bezpečnosti a ochraně majetku. Děti si zkoušejí přivolání policie a jsou tak motivovány k oznamování trestné činnosti, které se případně stanou svědky. Celkově projekt přispívá k jejich aktivnímu přístupu k zajištění vlastní bezpečnosti a ochraně majetku, což je fakt, který nelze změřit, ale je jednoznačně vnímán z reakcí dětí, které program absolvovaly.

Vždy je provedena zpětná vazba, jak ze strany dětí tak jejich učitelů, vyplývá z ní, že forma této preventivní aktivity je natolik netradiční a pro děti atraktivní, že její dopad na ně je značný. Děti, které byly do projektu zapojeny, hodnotily aktivity velmi kladně. I žáci ve třídách, kde pedagogové dopředu upozorňovali, že jsou děti problémovější, aktivity strhly a plně se do programu zapojili. Také učitelé hodnotili projekt a jeho formu za velice přínosnou, zejména s ohledem na praktické vyzkoušení situací a přímé zapojení dětí. Projekt byl mimo jiné opakovaně realizován i na speciální škole, kde se ho účastnily děti s mentálním a fyzickým postižením, modelové situace byly i zde u pedagogů velmi oceněny, neboť jen výklad je pro tyto děti nedostačující.

6. Je možné tento projekt přenést do dalších lokalit?

Projekt je zejména v části modelových situací možné přenést do jakékoli lokality.

7. Finanční náklady všech zapojených subjektů a zdroje financování.

Projekt byl realizován v rámci podaného projektu vnitroresortního programu prevence kriminality Ministerstva vnitra České republiky. Ze strany ministerstva vnitra byl podpořen finanční částkou ve výši 82 000 korun.

Do formuláře doporučujeme zpracovat:

- dobré definování cílové skupiny,
- zřetelnost vlivu projektu na prevenci kriminality,
- dostupná empirická data týkající se projektu,
- stručný přehled vynaložených nákladů,
- doložení výstupů z projektu (tiskoviny, CD, DVD, pomůcky)